C/2024/6832

29.11.2024

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 21. října 2024

k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Slovenska

(C/2024/6832)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy ([2]), a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([3]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost (dále jen „nástroj“). Nástroj poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik pomáhá nástroj dosáhnout hospodářského a sociálního oživení a provést udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(2) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([4]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To by pomohlo dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vedlo by k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Slovensko doplnilo do svého národního

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(3) Dne 16. března 2023 vydala Komise sdělení nazvané „Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030" s cílem poskytnout informace pro účely politického rozhodování a vytvořit rámcové podmínky pro zvýšení růstu. Podle uvedeného sdělení stojí konkurenceschopnost na devíti vzájemně se posilujících faktorech. Těmito faktory jsou mimo jiné přístup k soukromému kapitálu, výzkum a inovace, vzdělávání a dovednosti a fungující jednotný trh, které představují zásadní politické priority, aby reformy a investice mohly řešit současné výzvy v oblasti produktivity a budovat dlouhodobou konkurenceschopnost Unie a jejích členských států. Dne 14. února 2024 vydala Komise sdělení nazvané „Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti pro rok 2024". Uvedené sdělení podrobně popisuje silné stránky a výzvy evropského jednotného trhu v oblasti konkurenceschopnosti a sleduje vývoj v uplynulém roce pomocí určených devíti faktorů konkurenceschopnosti.

(4) Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2024, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2024. Priority roční analýzy udržitelného růstu 2024 soustředěné kolem čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 22. března 2024 Evropská rada. Dne 21. listopadu 2023 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2024, ve které je Slovensko uvedeno mezi členskými státy, jež mohou být postiženy nerovnováhami nebo u nichž takové postižení může hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Dne 16. ledna 2024 Komise přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Slovenska na rok 2024. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2024, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([5]) (dále jen „doporučení týkající se eurozóny z roku 2024") dne 12. dubna 2024 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 11. března 2024.

(5) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost nový rámec správy ekonomických záležitostí Unie. Zmiňovaný rámec zahrnuje nové nařízení (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu, pozměněné nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ([6]) o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku a pozměněnou směrnici 2011/85/EU ([7]) o požadavcích na rozpočtové rámce členských států. Cílem nového rámce správy ekonomických záležitostí je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a bránit nadměrným schodkům veřejných financí. Nový rámec správy ekonomických záležitostí rovněž prosazuje odpovědnost členských států, více se zaměřuje na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinnější a soudržnější vymáhání. Každý členský stát má Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahuje fiskální, reformní a investiční závazky členského státu na plánovací období čtyř nebo pěti let v závislosti na řádné délce volebního období zákonodárce v daném státě. Dráha čistých výdajů ([8]) v národním střednědobém fiskálně-strukturálním plánu má být v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v nařízení (EU) 2024/1263, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky. Aby se podpořila příprava těchto národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánů, zveřejnila Komise dne 21. června 2024 pokyny k informacím, které mají členské státy uvést ve svých národních střednědobých fiskálně-strukturálních plánech a ve svých výročních zprávách o pokroku. V souladu s články 5 a 36 nařízení (EU) 2024/1263 předala Komise členským státům referenční trajektorie a případně technické informace. Členské státy mají předložit své národní střednědobé fiskálně-strukturální plány do 20. září 2024 s výjimkou případů, kdy se členský stát a Komise dohodnou na

([5]) Doporučení Rady (EU) ze dne 12. dubna 2024 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Nařízení Rady (ES) č. 1467/97 ze dne 7. července 1997 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Směrnice Rady 2011/85/EU ze dne 8. listopadu 2011 o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: čistými výdaji se rozumí veřejné výdaje očištěné o: i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

přiměřeném prodloužení této lhůty. V souladu s vnitrostátními právními rámci mohou členské státy projednat své návrhy střednědobých plánů se svými vnitrostátními parlamenty, mohou požádat nezávislé fiskální instituce o vydání stanoviska a mohou vést konzultace se sociálními partnery a dalšími vnitrostátními zúčastněnými stranami.

(6) V roce 2024 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním nástroje. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020, 2022 a 2023 zůstávají stejně relevantní pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(7) Dne 29. dubna 2021 předložilo Slovensko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska ([9]), které bylo dne 14. července 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([10]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Slovensko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(8) Dne 24. dubna 2024 předložilo Slovensko svůj národní program reforem na rok 2024 a svůj program stability z roku 2024 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([11]). V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2024 rovněž zprávy, které Slovensko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(9) Dne 19. června 2024 zveřejnila Komise zprávu o Slovensku pro rok 2024. Posoudila pokrok, který Slovensko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2023, a zhodnotila, jak Slovensko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Slovensku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Slovenska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(10) Komise v případě Slovenska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Hlavní zjištění, k nimž útvary Komise při posuzování makroekonomické zranitelnosti Slovenska pro účely uvedeného nařízení dospěly, byla zveřejněna v březnu 2024. Dne 19. června 2024 dospěla Komise k závěru, že se Slovensko potýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zranitelná místa Slovenska související s nákladovou konkurenceschopností, vnější rovnováhou, trhem s bydlením a zadlužením domácností i přes určitá nedávná zlepšení přetrvávají a nejsou řešena politickými opatřeními. Slovensko bylo v roce 2023 podrobeno hloubkovému přezkumu, který dospěl k závěru, že zranitelná místa Slovenska nepředstavují makroekonomickou nerovnováhu, neboť se očekávalo, že ve střednědobém horizontu budou zmírněna. Ke zmírnění skutečně došlo, ale ne tak rychle, jak se očekávalo před rokem. Kromě toho se zdá, že zlepšení jsou cyklická, zatímco strukturální slabiny se zdají být zakořeněné a politická opatření chybí. Vysoký schodek běžného účtu se v loňském roce zlepšil, ale očekává se, že zůstane viditelně záporný, což povede k přetrvávání výrazně záporné čisté investiční pozice vůči zahraničí. Jádrová inflace se ukázala jako houževnatější, než se očekávalo, a zůstala vyšší než průměr eurozóny, jednotkové náklady práce zároveň nadále rostou více než u většiny obchodních partnerů. Neočekává se, že by tyto cenové a nákladové tlaky v letošním nebo příštím roce výrazně polevily, což by potenciálně mohlo ohrozit zlepšení konkurenceschopnosti a obchodní bilance. Poskytování úvěrů domácnostem v průběhu let výrazně rostlo a v roce 2023 se

([9]) ST 10156/21, ST 10156/21 ADD 1.

([10]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 14. července 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska (ST 11205/23 INIT, ST 11205/23 ADD 1).

([11]) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik (Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

v důsledku poklesu hypotečních úvěrů zpomalilo. Ceny obytných nemovitostí klesly, jsou však stále poněkud nadhodnocené a očekává se, že se opět zvýší, neboť nabídka bydlení zůstává omezená. Poptávku po bydlení podporují politické zásahy, jako jsou nedávno zavedené příspěvky na hypotéky, které brání transmisi měnové politiky a jsou z fiskálního hlediska nákladné. Fiskální korekce se zpozdila a očekává se, že vysoký schodek veřejných financí se letos zhorší, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by se měl v letech 2024 a 2025 zvýšit navzdory příznivému růstu HDP, což vyvíjí tlak na růst domácí poptávky. Politická opatření celkově nepostačovala k řešení zjištěných zranitelných míst, což přispělo k jejich fixaci. Fiskální korekce by pomohla snížit jádrovou inflaci a posílit vnější pozici a také omezit narůstání veřejného dluhu; tato korekce by měla být podpořena zahájením postupu při nadměrném schodku. Rovněž je třeba přijmout opatření ke zlepšení cenové i necenové konkurenceschopnosti a ke snížení rizik souvisejících s trhem s bydlením a akumulací dluhu domácností, mimo jiné vytvořením fungujícího trhu s nájemním bydlením.

(11) Na základě údajů potvrzených Eurostatem se schodek veřejných financí Slovenska zvýšil z 1,7 % HDP v roce 2022 na 4,9 % v roce 2023, zatímco veřejný dluh klesl z 57,7 % HDP na konci roku 2022 na 56,0 % na konci roku 2023. Jak bylo oznámeno ve sdělení Komise ze dne 8. března 2023 nazvaném „Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024“, podniká Komise v souladu se stávajícími právními předpisy první krok k zahájení postupů při nadměrném schodku na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Dne 19. června 2024 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva posoudila rozpočtovou situaci Slovenska, neboť jeho schodek veřejných financí v roce 2023 překročil referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že na základě tohoto posouzení a po zvážení stanoviska Hospodářského a finančního výboru vydaného podle čl. 126 odst. 4 Smlouvy hodlá Komise v červenci 2024 vůči Slovensku zahájit postup při nadměrném schodku tím, že navrhne, aby Rada přijala rozhodnutí podle čl. 126 odst. 6 Smlouvy, že na Slovensku existuje nadměrný schodek.

(12) Dne 12. července 2022 Rada doporučila ([12]) Slovensku přijmout opatření zajišťující v roce 2023 obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů pod úroveň střednědobého růstu potenciálního produktu ([13]), a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Současně bylo Slovensku doporučeno, aby bylo připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Slovensku bylo též doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím nástroje a dalších fondů Unie. Podle odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([14]) v roce 2023 v kontextu vysoké inflace expanzivní a činilo 6,1 % HDP. Příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky v roce 2023 měl expanzivní povahu a činil 3,8 % HDP. To zahrnuje snížení o 0,2 % HDP nákladů na cílená opatření mimořádné podpory pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, jakož i snížení o 0,1 % HDP nákladů na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny. Příspěvek primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů, který měl expanzivní povahu a převyšuje střednědobý růst potenciálního produktu, tedy nebyl způsoben cílenou mimořádnou podporou domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (po očištění o diskreční opatření na straně příjmů) byl způsoben necílenými mimořádnými opatřeními v oblasti energetiky, trvalým růstem mezd ve veřejném sektoru a sociálních dávek, vyššími výdaji na zdravotní péči a snížením sazeb daně z přidané hodnoty (DPH) u vybraných položek. Celkově lze říci, že růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 nebyl v souladu s doporučením Rady ze dne 12. července 2022. Výdaje financované z grantů v rámci nástroje a z dalších fondů Unie v roce 2023 činily 3,2 % HDP. Investice financované z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 činily 3,2 % HDP, což ve srovnání s rokem 2022 představuje meziroční nárůst o 0,8 procentního bodu. Další investice Slovensko financovalo z nástroje a dalších fondů Unie. Financovalo veřejné investice do zelené

([12]) Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reformem Slovenska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 205).

([13]) Podle prognózy Komise z jara 2024 se střednědobý růst potenciálního produktu Slovenska v roce 2023 odhaduje na 12,4 % v nominálním vyjádření, a to na základě desetileté průměrné míry reálného potenciálního růstu a deflátoru HDP pro rok 2023.

([14]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit hospodářský impuls vyplývající z fiskálních politik, a to jak politik financovaných z vnitrostátních zdrojů, tak těch, které jsou financovány z rozpočtu Unie. Nastavení fiskální politiky se poměřuje jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů bez započtení diskrečních opatření na straně příjmů (a bez dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), a to se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a z dalších fondů Unie. Je-li znaménko tohoto ukazatele záporné, je fiskální politika expanzivní, je-li kladné, je fiskální politika restriktivní.

a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, jako jsou investice do energetické infrastruktury a dopravy s nulovými emisemi a do energetické účinnosti budov. Tyto veřejné investice jsou částečně financovány z nástroje a dalších fondů Unie.

(13) V programu stability z roku 2024 předpokládá makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce, růst reálného HDP v roce 2024 ve výši 2,0 % a v roce 2025 pak 3,1 %, přičemž inflace měřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC) bude podle něj v roce 2024 činit 3,2 % a v roce 2025 pak 4,4 %. Očekává se, že schodek veřejných financí se v roce 2024 zvýší na 5,9 % HDP a v roce 2025 klesne na 5,4 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2024 zvýšit na 58,6 % a do konce roku 2025 na 59,8 %. Po roce 2025 má schodek veřejných financí podle prognózy postupně klesat na 5,2 % HDP v roce 2026 a vzrůst na 5,5 % v roce 2027. V horizontu programu se tedy návrat salda veřejných financí pod referenční hodnotu schodku 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě neplánuje. Po roce 2025 se naopak předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste na 63,6 % v roce 2026 a na 67,8 % v roce 2027.

(14) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2024 o 2,2 % a v roce 2025 o 2,9 % a že inflace měřená HISC dosáhne v roce 2024 hodnoty 3,1 % a v roce 2025 pak 3,6 %.

(15) Dále tato prognóza předpokládá v roce 2024 schodek veřejných financí ve výši 5,9 % HDP, přičemž poměr veřejného dluhu k HDP by měl na konci roku 2024 vzrůst na 58,5 %. Zvýšení schodku v roce 2024 odráží především pokračování stávajících podpůrných opatření ve vztahu k cenám energií a nová opatření zvyšující výdaje, jako je trvalé zvyšování třináctého důchodu, zvýšení výdajů na zdravotní péči, vytvoření nového ministerstva cestovního ruchu a sportu, novela školského zákona zavádějící právní nárok na přijetí do mateřské školy pro děti starší tří let a zlepšující práva dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami a zavedení smluv založených na výkonnosti na veřejných vysokých školách. Podle odhadů Komise se předpokládá, že nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2024 restriktivní povahu a bude činit 1,4 % HDP.

(16) Výdaje ve výši 1,2 % HDP budou v roce 2024 podle prognózy Komise z jara 2024 financovány prostřednictvím nevratné podpory („grantů“) v rámci nástroje, oproti 0,5 % HDP v roce 2023. Výdaje financované z grantů nástroje umožní vysoce kvalitní investice a reformy zvyšující produktivitu, aniž by to mělo přímý dopad na saldo veřejných financí nebo veřejný dluh Slovenska.

(17) Dne 14. července 2023 Rada Slovensku doporučila ([15]) zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů ([16]) financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 5,7 %. Při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 byly členské státy vyzvány, aby zohlednily skutečnost, že Komise navrhne Radě zahájení postupů při nadměrném schodku, a to na základě schodku zjištěného podle údajů o plnění rozpočtu za rok 2023. Podle prognózy Komise z jara 2024 by se čisté primární výdaje Slovenska financované z vnitrostátních zdrojů měly v roce 2024 zvýšit o 6,2 %, což je více než doporučená maximální míra růstu. Toto překročení doporučeného maximálního tempa růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů odpovídá 0,2 % HDP v roce 2024. Existuje tedy riziko, že to nebude plně v souladu s tím, co doporučila Rada.

(18) Rada Slovensku rovněž doporučila, aby v letech 2023 a 2024 co nejdříve ukončilo mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky a použilo související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Rada dále doporučila, aby Slovensko v případě, že by si nový nárůst cen energií vyžádal nová nebo pokračující podpůrná opatření, zajistilo, že se tato podpůrná opatření zaměří na ochranu zranitelných domácností a podniků, budou fiskálně dostupná a zachovají stimuly k úsporám energií. Podle prognózy Komise z jara 2024 se výše čistých rozpočtových nákladů ([17]) na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky v roce 2023 odhaduje na 2,1 % HDP, přičemž v roce 2024 by měla činit 0,4 % a v roce 2025 pak 0,0 %. Předpokládá se zejména, že v roce 2024 zůstane v platnosti strop cen plynu pro domácnosti. Pokud by související úspory byly využity ke snížení schodku veřejných financí, jak

([15]) Doporučení Rady ze dne 14. července 2023 k národnímu programu reformy Slovenska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Slovenska z roku 2023 (Úř. věst. C 312, 1.9.2023, s. 233).

([16]) Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o i) diskreční opatření na straně příjmů, ii) úrokové výdaje, iii) cyklické výdaje související s nezaměstnaností a iv) jednorázová a jiná dočasná opatření.

([17]) Tento údaj představuje výši ročních rozpočtových nákladů na daná opatření, na straně příjmů i výdajů a v příslušných případech po očištění o příjmy z daní z neočekávaných zisků dodavatelů energie.

doporučila Rada, uvedené projekce by v roce 2024 znamenaly fiskální korekci ve výši 1,7 % HDP, přičemž příspěvek čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů ([18]) k nastavení fiskální politiky bude mít v daném roce restriktivní povahu a bude činit 0,2 % HDP. Nepředpokládá se, že mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky budou v letech 2023 a 2024 co nejdříve zrušena. Existuje tedy riziko nesouladu s tím, co doporučila Rada. Navíc se nepředpokládá, že související úspory budou plně využity ke snížení schodku veřejných financí. Existuje tudíž riziko, že ani toto nebude v souladu s doporučením Rady. Rozpočtové náklady na mimořádná podpůrná opatření v oblasti energetiky zaměřená na ochranu zranitelných domácností a podniků se odhadují na 0,0 % HDP v roce 2024 (0,0 % v roce 2023).

(19) Rada Slovensku rovněž doporučila zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů v rámci nástroje a dalších fondů Unie, především za účelem podpory zelené a digitální transformace. Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá, že veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů klesnou z 3,2 % HDP v roce 2023 na 3,0 % HDP v roce 2024. Tento pokles je způsoben koncem programového období 2014–2020 u strukturálních fondů Unie, pro něž byly prostředky k dispozici až do roku 2023. Důvodem je také odložení dodávky vojenského vybavení do roku 2025. Zohlední-li se tyto dodatečné faktory, lze konstatovat, že veřejné investice v roce 2024 budou v souladu s tím, co doporučila Rada. Veřejné výdaje financované z příjmů z fondů Unie, včetně grantů v rámci nástroje, by měly podle očekávání klesnout z 3,2 % HDP v roce 2023 na 2,0 % HDP v roce 2024. Tento pokles je způsoben koncem programového období 2014–2020 u strukturálních fondů Unie, pro něž byly prostředky k dispozici až do roku 2023.

(20) Prognóza Komise z jara 2024 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, nedojde-li k jejich změně, v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 5,4 % HDP. Snížení schodku v roce 2025 odráží především vyšší příjmy v důsledku vyššího nominálního HDP kvůli vyšší inflaci. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 59,9 % HDP. Obezřetná fiskální politika by měla přispět jak ke snížení jádrové inflace, která je výrazně nad průměrem eurozóny a v případě přetrvávání by mohla vést ke ztrátě konkurenceschopnosti, tak k posílení vnější pozice.

(21) Slovenský daňový systém by mohl těžit z daňové skladby více podporující růst s cílem zvýšit účast na trhu práce a zároveň podpořit ochranu životního prostředí a fiskální udržitelnost a zlepšit spravedlnost. V současné době je poměr daní z pracovních příjmů k celkovým daním pátý nejvyšší v Unii, a to 52,4 %. Slovensko má relativně vysoké daňové zatížení osob s nižšími příjmy, které odrazuje od účasti na trhu práce, a to v situaci, kdy je zdanění pracovních příjmů méně progresivní, než je unijní průměr. Veřejné příjmy a pracovní podmínky jsou negativně ovlivněny velkým rozdílem v daních, sociálních příspěvcích a nedaňových povinných platbách mezi zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými, což vede k tomu, že Slovensko má v Unii nejvyšší podíl osob samostatně výdělečně činných, jejichž práce vykazuje znaky závislé činnosti. Příjmy z periodických daní z nemovitostí na Slovensku za Unií zaostávají a činí pouze 0,4 % HDP, zatímco unijní průměr je 1 %. Tento rozdíl je důsledkem slovenského systému zdanění na základě plochy, který vypočítává daně na základě velikosti nemovitosti, a nikoli na základě její tržní hodnoty, což vede ke stagnaci daňových příjmů, zatímco ceny obytných nemovitostí v posledních letech rostly. V oblasti environmentálního zdanění si Slovensko v roce 2022 vedlo pozoruhodně dobře a překonalo v environmentálních daních unijní průměr, a to jak v poměru k HDP, tak v podílu na celkovém zdanění. Bylo to však především kvůli vysokým příjmů z daní z energie v důsledku poměrně široké daňové základny. Naopak příjmy z daní z dopravy, znečištění a zdrojů byly pod průměrem Unie, což naznačuje potenciál pro posílení uplatňování zásady „znečišťovatel platí“. Navzdory výraznému zlepšení v posledních letech zůstává nad unijním průměrem nedodržování předpisů v oblasti DPH. Slovensko však dokázalo tento problém od roku 2010 do roku 2021 výrazně omezit, a to díky povinnému vykazování všech tuzemských transakcí a transakcí uvnitř Unie, které bylo zavedeno od roku 2014, spolu s širším uplatňováním mechanismu přenesení daňové povinnosti. Opatření na zefektivnění systémů daní, sociálních příspěvků a nedaňových povinných plateb spolu s opatřeními na snížení administrativních nákladů a nákladů na dodržování předpisů mohou zvýšit veřejné příjmy a podpořit fiskální udržitelnost. V posledních letech přijalo Slovensko několik necílených opatření, která mohou mít negativní dopad například na ceny nemovitostí a cenovou konkurenceschopnost, což zároveň vede k nespravedlivému rozdělování zdrojů. Kromě toho nedostatečné provádění stávajících přezkumů výdajů v rozpočtovém procesu brání realizaci zjištěných úspor, která by mohla být přínosem pro veřejné finance. Další zlepšení digitalizace správy daní, zejména v oblasti

([18]) Tento příspěvek se měří změnou primárních výdajů vládních institucí, po očištění o i) inkrementální rozpočtový dopad diskrečních opatření na straně příjmů, ii) jednorázová opatření, iii) cyklické výdaje související s nezaměstnaností a iv) výdaje financované z nevratné podpory (grantů) v rámci nástroje a dalších fondů Unie, ve vztahu ke střednědobému (desetiletému) průměrnému potenciálnímu nominálnímu růstu HDP, vyjádřenou v poměru k nominálnímu HDP.

elektronické fakturace a předvyplněných daňových přiznání, by navíc mohlo přispět k dalšímu omezení úniků v daňovém systému, usnadnit dodržování daňových předpisů a snížit náklady na ně.

(22) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro Slovensko nebo jejich významnou část. Pro podporu dlouhodobé konkurenceschopnosti Slovenska prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro současné zajištění sociální spravedlnosti je v tomto napjatém časovém rámci nezbytné, aby byl plán pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU prováděn rychle a účinně. Ke splnění závazků uvedených v plánu pro oživení a odolnost do srpna 2026 je nezbytné, aby Slovensko pokračovalo v provádění reforem a urychlilo investice tím, že bude řešit relevantní výzvy a zároveň zajistí účinnou správu věcí veřejných a silnou správní kapacitu. Slovensko čelí různým překážkám, které brání úspěšnému provádění plánu pro oživení a odolnost, přičemž hrozí, že několik velkých investičních projektů nebude provedeno. Provádění investic se zpomaluje zejména v oblasti zdravotnictví, renovace budov, dekarbonizace průmyslu, ochrany přírody a vodního hospodářství. Některé probíhající reformy, například v oblasti krajinného plánování, rovněž nepostupují podle plánu a mohou představovat další překážky. Slovenská veřejná správa trpí strukturálně nízkou účinností a nedostatkem správní kapacity pro provádění komplexních reforem a investic, a to na různých úrovních veřejné správy. Další překážky, které je třeba řešit, souvisejí například s veřejnými zakázkami a zdlouhavými povolovacími řízeními, která způsobují značná zpoždění. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(23) V rámci přezkumu programů politiky soudržnosti v polovině období musí Slovensko v souladu s článkem 18 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ([19]) do března 2025 všechny programy, na něž je poskytována podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Evropského sociálního fondu plus (ESF+), Fondu soudržnosti a Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), přezkoumat, mimo jiné s přihlédnutím k výzvám uvedeným v doporučení pro Slovensko z roku 2024, jakož i k vnitrostátním plánům v oblasti energetiky a klimatu. Tento přezkum tvoří základ pro konečné přidělení finančních prostředků Unie zahrnutých v jednotlivých programech. Slovensko dosáhlo pokroku v provádění programů politiky soudržnosti a evropského pilíře sociálních práv, ale mezi regionem hlavního města a ostatními regiony přetrvávají značné regionální rozdíly v hospodářském a sociálním rozvoji. Je důležité urychlit provádění programů politiky soudržnosti, přičemž priority dohodnuté v těchto programech jsou stále aktuální. Obzvláště důležité je posílit správní kapacitu místních, regionálních a celostátních orgánů a zlepšit partnerství a odpovědnost, a to i prostřednictvím většího zapojení zúčastněných stran z řad občanské společnosti. Posílení sociálního a ekonomického začlenění marginalizovaných romských komunit zlepšením jejich životních podmínek, zajištěním přístupu ke kvalitnímu nesegregovanému vzdělávání a odborné přípravě a podporou jejich integrace na trhu práce bude i nadále vyžadovat úsilí. Je třeba dokončit plánované investice do infrastruktury pitné vody a odpadních vod. Kromě toho jsou pro zelenou transformaci klíčové investice do oběhového hospodářství, nakládání s odpady a vyšší energetické účinnosti veřejných a obytných budov. Stejně tak má zásadní význam dosažení dalšího pokroku v rozvoji obnovitelných zdrojů energie a dekarbonizace hospodářství. V boji proti dlouhodobé nezaměstnanosti je třeba posílit aktivní politiky na trhu práce. V tomto ohledu jsou klíčové účinné programy změny kvalifikace a vzdělávání dospělých. Poskytování kvalitního a cenově dostupného předškolního vzdělávání a péče pro děti do tří let má zásadní význam pro posílení genderové rovnosti na trhu práce i ve společnosti.

(24) V souvislosti s přezkumem programů politiky soudržnosti v polovině období je třeba věnovat další pozornost potenciálu pro zvýšení investic do udržitelného využívání přírodních zdrojů, zejména vzhledem k tomu, že v této oblasti zůstaly nerealizované investice z předchozího programového období. Slovensko by také mohlo využít Platformu strategických technologií pro Evropu zřízenou nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

2024/795 ([20]) v oblastech digitálních technologií a deep tech inovací, čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje a biotechnologií na podporu transformace průmyslu.

(25) Kromě hospodářských a sociálních problémů, které řeší plán pro oživení a odolnost a další fondy Unie, čelí Slovensko několika dalším výzvám souvisejícím s rámcem pro soudnictví a boj proti korupci, nedostatečnou transparentností a hospodářskou soutěží v oblasti zadávání veřejných zakázek, trhem práce, nedostatečnou úrovní základních dovedností, nedostatečnou inkluzí a nízkou mírou zápisu dětí do předškolního vzdělávání a péče, přizpůsobování se změně klimatu, ochranou přírodních zdrojů a rámcem oběhového hospodářství.

(26) Nedávné legislativní změny, zejména novela trestního zákoníku a zrušení Úřadu speciální prokuratury, vyvolávají vážné obavy o nezávislost a integritu soudnictví a systému vymáhání práva na Slovensku. Bez přiměřených záruk hrozí, že tento vývoj oslabí kapacitu systému trestního soudnictví a účinnost boje proti korupci, včetně odrazování, vyšetřování a stíhání případů korupce a podvodů na vysoké úrovni. Hrozí, že tato situace bude dále ovlivněna plánovanou reorganizací policie specializované na boj proti korupci (NAKA). Obavy dále vzbuzuje nedávné odvolání několika členů Soudní rady před koncem jejich funkčního období a nedostatek záruk pro zajištění její nezávislosti. Hrozí, že tento vývoj zhorší podnikatelské a regulační prostředí na Slovensku, a tím i jeho konkurenceschopnost.

(27) Roztříštěný systém správy věcí veřejných na Slovensku a slabá koordinace mezi různými úrovněmi veřejné správy je brzdou pro podnikatelské prostředí, a zejména pro schopnost země účinně provádět politiky a investiční projekty. Kromě toho je poskytování kvalitních veřejných služeb a finanční nezávislost místních a regionálních samospráv obecně na slabé úrovni. To spolu s pokračujícím používáním zrychlených legislativních postupů vede k nedostatečné předvídatelnosti regulačního rámce. I když se plán pro oživení a odolnost snaží zjednodušit postupy zadávání veřejných zakázek na Slovensku, problémy spojené s nedostatečnou transparentností a hospodářskou soutěží v oblasti veřejných zakázek přetrvávají. Příkladem toho je skutečnost, že v roce 2023 bylo 33 % veřejných zakázek zadáno v řízeních s jediným uchazečem. V důsledku těchto problémů nejsou veřejné zakázky dostatečně a strategicky využívány k prosazování důležitých politických cílů, což brzdí pokrok v oblasti zelené a digitální transformace a brání Slovensku zlepšit jeho hospodářský potenciál. Nedávno navržené změny rámce pro zadávání veřejných zakázek a nové právní předpisy o strategických investicích mohou dále omezit transparentnost a hospodářskou soutěž při zadávání veřejných zakázek, přičemž hrozí, že dojde k omezení vhodných záruk, zejména u rozsáhlých investic.

(28) Poměrně vysoký podíl slovenských žáků nedosahuje minimální úrovně znalostí v základních dovednostech v oblasti matematiky, čtení a přírodních věd. Z průzkumu Programu pro mezinárodní hodnocení žáků Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj z roku 2022 vyplývá, že Slovensko patří k zemím s nejhoršími výsledky v základních dovednostech – více než 30 % žáků má nedostatečné výsledky v matematice a čtení a klesá podíl žáků s nejlepšími výsledky, což dlouhodobě zhoršuje inovační potenciál a konkurenceschopnost země. Výsledky rovněž ukazují výrazný rozdíl ve výsledcích žáků ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí, včetně žáků z marginalizovaných romských komunit, kdy základní dovednosti v matematice nezískalo 62,6 % žáků. To odpovídá širším nerovnostem ve slovenském vzdělávacím systému. Slovenský plán pro oživení a odolnost obsahuje řadu opatření v oblasti vzdělávání, ale není dostatečně zaměřen na zvýšení podílu dětí, které si osvojí základní dovednosti. Vzdělávání a odborná příprava pedagogických pracovníků by se měla více zaměřit na podporu rozvoje základních dovedností žáků. Učitelské povolání navíc není dostatečně atraktivní na to, aby se vyřešil nedostatek kvalifikovaných pracovníků, a přitom existuje prostor pro zlepšení kvality vzdělávání a odborné přípravy učitelů a zvýšení dostupnosti pedagogických asistentů, jakož i možností vzájemného učení a odborného vedení. Navíc existuje velký potenciál, jak zvýšit počet dětí zapsaných do předškolního vzdělávání a péče, a to zlepšením dostupnosti míst v předškolním vzdělávání a péči a motivací rodičů k jejich využívání. Vzhledem k tomu, že slovenský plán pro oživení a odolnost podporuje zvýšení počtu zapsaných dětí od tří let věku, v roce 2023 se předškolního vzdělávání a péče zúčastnilo podle údajů Eurostatu ([21]) pouze 1 % všech dětí mladších tří let, což je nejnižší hodnota v Unii. Zvýšení účasti na předškolním vzdělávání a péči pomáhá děti lépe připravit na získávání dovedností v pozdějším věku, snižuje míru předčasného ukončování školní docházky a podporuje účast rodičů, zejména žen, na trhu práce.

([20]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/795 ze dne 29. února 2024, kterým se zřizuje Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) a mění směrnice 2003/87/ES a nařízení (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 a (EU) 2021/241 (Úř. věst. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([21]) Šetření EU SILC.

(29) Předpokládá se, že čistá pohlcení uhlíku na Slovensku v odvětvích využívání půdy, změn využívání půdy a lesnictví se výrazně sníží, což znamená, že země nesplní svůj cíl čistého pohlcení skleníkových plynů ve výši 6 821 kt ekvivalentu CO_2 do roku 2030 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ([22]). To jde ruku v ruce s nedostatečným posuzováním rizik v oblasti klimatu ze strany Slovenska a s problémy při převádění informací o klimatických rizicích do praktických řešení. Aby bylo možné tento trend v nadcházejících letech zvrátit, bude důležité pokročit v opatřeních pro přizpůsobování se změně klimatu, včetně přírodě blízkých řešení, a začlenit je do příslušných vnitrostátních politik, dokončit vymezení chráněných přírodních oblastí a podporovat udržitelné využívání přírodních zdrojů. Současně je třeba přijmout další politická opatření na podporu přechodu k oběhovému hospodářství. Slovensku hrozí, že nesplní svůj cíl pro rok 2025 v oblasti tuhého komunálního odpadu, kde stále zaostává o 19,2 procentního bodu za cílem pro rok 2025, kterým je 55 % úrovně roku 2020, ani svůj cíl pro obalový odpad, kde zaostává o 5,3 procentního bodu za cílem pro rok 2025, kterým je 65 % úrovně roku 2020 ([23]). Pro Slovensko by bylo přínosné lepší nakládání se zdroji odpadu, které by omezilo skládkování a zvýšilo opětovné využívání komunálního odpadu a obalových odpadů a využívání oběhového materiálu v průmyslu a stavebnictví.

(30) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada v roce 2024 doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení týkajícího se eurozóny z roku 2024, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. K provedení prvního, druhého, třetího, čtvrtého a pátého doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny z roku 2024 přispívají v případě Slovenska doporučení č. 1, 2 a 3.

(31) S ohledem na hloubkový přezkum provedený Komisí a závěry o existenci nerovnováh jsou do níže uvedených doporučení č. 1 a 3 promítnuta doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011. Politiky uvedené v doporučení č. 1 pomáhají řešit zranitelnost spojenou s trhem s bydlením, zadlužením domácností a vnější pozicí. Politiky uvedené v doporučení č. 3 pomáhají řešit zranitelnost spojenou s nákladovou konkurenceschopností. Doporučení č. 1 a 3 přispívají jak k řešení nerovnováh, tak k provedení doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny z roku 2024 v souladu s 30. bodem odůvodnění,

DOPORUČUJE Slovensku v období 2024–2025:

1. Včas předložit střednědobý fiskálně-strukturální plán. V souladu s požadavky reformovaného Paktu o stabilitě a růstu omezit růst čistých výdajů ([24]) v roce 2025 na míru, která je v souladu mimo jiné se snížením schodku veřejných financí k referenční hodnotě 3 % HDP stanovené ve Smlouvě a udržením veřejného dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Zefektivnit daňovou skladbu, mimo jiné omezováním odrazujících faktorů na trhu práce a větším využíváním environmentálního a periodického zdanění nemovitostí. Snížit nákladná výdajová opatření, a to i prováděním přezkumů výdajů. Pokračovat v posilování dodržování daňových předpisů, mimo jiné další digitalizací daňové správy. Snížit rizika spojená se zadlužením domácností prostřednictvím podpory nabídky bydlení a rozšířením trhu s nájemním bydlením.

2. Zajistit účinnou správu věcí veřejných, posílit správní kapacitu pro správu finančních prostředků Unie, urychlit investice a udržet tempo provádění reforem. Řešit relevantní výzvy, a tím umožnit průběžnou, rychlou a účinnou realizaci plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU, která zajistí dokončení reforem a investic do srpna 2026. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti. V souvislosti s přezkumem těchto programů v polovině období se nadále zaměřovat na dohodnuté priority a přijímat opatření k lepšímu řešení investičních potřeb, pokud jde o udržitelné využívání přírodních zdrojů, a zároveň zvážit příležitosti pro zvýšení konkurenceschopnosti, které nabízí Platforma strategických technologií pro Evropu.

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/841/oj).

([23]) EEA a ETC/CE (2022). Posouzení včasného varování v souvislosti s cíli pro komunální odpad a obalové odpady pro rok 2025 (https://www.eea.europa.eu/publications/country-profiles-early-warning-assessments).

([24]) Podle čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263 se „čistými výdaji“ rozumí veřejné výdaje očištěné o úrokové výdaje, diskreční opatření na straně příjmů, výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a jednorázová a jiná dočasná opatření.

3. Posílit účinnost, nezávislost a integritu soudního a protikorupčního systému, mimo jiné zajištěním odpovídajících záruk pro účinné vyšetřování a stíhání případů korupce na vysoké úrovni. Zlepšit konkurenceschopnost a produktivitu, mimo jiné zajištěním transparentnosti a hospodářské soutěže při zadávání veřejných zakázek, a podpořit tak řádnou správu věcí veřejných a zvýšit efektivitu veřejných výdajů. Posílit výuku základních dovedností, a to i u dětí ze znevýhodněného prostředí, například dětí z marginalizovaných romských komunit, a zvýšit dostupnost a využívání cenově dostupného kvalitního předškolního vzdělávání a péče pro děti do tří let. Posílit nakládání se zdroji odpadu a opětovné využívání komunálního odpadu a obalových odpadů a ochranu přírodních zdrojů začleňováním přírodě blízkých řešení a dokončením vymezení chráněných přírodních oblastí.

V Lucemburku dne 21. října 2024.

Za Radu

předseda

NAGY I.